

Bruxelles, 16 iunie 2025
(OR. en)

9595/25

SOC 329
EMPL 207
EDUC 189
ECOFIN 639

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	Evaluarea recomandărilor specifice fiecărei țări pentru 2025 și a punerii în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări pentru 2024: avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă și al Comitetului pentru protecție socială – <i>Aprobare</i>

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă și al Comitetului pentru protecție socială privind evaluarea recomandărilor specifice fiecărei țări pentru 2025 și a punerii în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări pentru 2024, care urmează să fie aprobat de Consiliu (EPSCO) în cadrul reuniunii sale din 19 iunie 2025.

Addendumuri la prezenta notă:

- Evaluările convergenței sociale efectuate de EMCO-CPS în 2025 – Concluzii specifice fiecărei țări (ADD 1)
- Evaluările supravegherii multilaterale efectuate de EMCO în 2025 – Concluzii specifice fiecărei țări (ADD 2)
- Evaluările multilaterale ale punerii în aplicare efectuate de CPS în 2025 – Concluzii specifice fiecărei țări (ADD 3)

Avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă și al Comitetului pentru protecție socială privind ciclul semestrului european din 2025

13 iunie 2025

Preambul

Pe baza dispozițiilor articolelor 148, 150 și 160 din Tratatul privind funcționarea UE (TFUE), a deciziilor Consiliului de instituire a comitetelor și a Regulamentului 2024/1263 privind coordonarea eficientă a politicilor economice, Comitetul pentru ocuparea forței de muncă (EMCO) și Comitetul pentru protecție socială (CPS) sunt organele competente pentru punerea în aplicare a semestrului european în ceea ce privește politicile privind ocuparea forței de muncă și competențele, precum și politicile sociale.

În consecință, pe parcursul ciclului semestrului european din 2025, în urma propunerilor respective prezentate de Comisia Europeană, EMCO și CPS au contribuit la finalizarea următoarelor documente anuale: *Raportul comun privind ocuparea forței de muncă*¹, *Recomandarea privind politica economică a zonei euro*² și *noile recomandări specifice fiecărei țări*³. În plus, comitetele au pregătit un set de concluzii ale Consiliului care să însoțească *Raportul comun din 2025 privind ocuparea forței de muncă*⁴ și o *notă orizontală* pentru Consiliul European, care să însoțească *recomandările specifice fiecărei țări* pentru 2025⁵.

¹ Raportul comun privind ocuparea forței de muncă pentru 2025 a fost [propus de Comisie](#) la 18 decembrie 2024, ca parte a pachetului de toamnă. În urma negocierilor din cadrul comitetelor, acesta a fost [adoptat de Consiliu](#) în cadrul reuniunii EPSCO din 10 martie. Publicația finală este disponibilă [la acest link](#).

² [Aspectele legate de ocuparea forței de muncă și aspectele sociale](#) ale Recomandării privind zona euro au fost aprobate cu ocazia reuniunii EPSCO din 10 martie. Recomandarea a fost [adoptată în final](#) în cadrul reuniunii ECOFIN din 13 mai.

³ Recomandările specifice fiecărei țări pentru 2025 au fost [propuse de Comisie](#) la 4 iunie, ca parte a pachetului de primăvară. În urma negocierilor din cadrul comitetelor, aspectele legate de ocuparea forței de muncă și aspectele sociale vor fi adoptate de Consiliu în cadrul reuniunii EPSCO din 19 iunie. Adoptarea finală este programată pentru reuniunea ECOFIN din 8 iulie.

⁴ [Concluziile Consiliului referitoare la Raportul comun privind ocuparea forței de muncă pentru 2025](#) au fost aprobate de Consiliu cu ocazia reuniunii EPSCO din 10 martie.

⁵ Nota orizontală privind recomandările specifice fiecărei țări pentru 2025, elaborată sub autoritatea președinției poloneze, este menită să contribuie la dezbaterile politice din cadrul Consiliului (la reuniunile EPSCO și ECOFIN din 19 și, respectiv, 20 iunie) și al Consiliului European (din 26-27 iunie).

Comitetele au examinat de asemenea progresele înregistrate de statele membre în punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări pentru 2024 relevante emise de Consiliu. Punerea în aplicare a *cadrlui de convergență socială* (CCS) a contribuit de asemenea la monitorizarea situației convergenței sociale ascendente în UE⁶. În privința acesteia din urmă, analiza din prima etapă a fost integrată în Raportul comun privind ocuparea forței de muncă pentru 2025, în timp ce analiza din a doua etapă a fost publicată de Comisie, după un schimb bilateral cu statele membre în cauză și o consultare cu partenerii sociali cu privire la riscurile și provocările cu care se confruntă convergența socială ascendentă. Constatările analizei din a doua etapă au fost apoi discutate în cadrul EMCO și CPS printr-o serie de *evaluări ale convergenței sociale*⁷.

În urma intrării în vigoare a Regulamentului 2024/1263⁸ în 2025, comitetele au dezbătut de asemenea, pentru prima dată, aspectele legate de ocuparea forței de muncă și aspectele sociale ale noilor *planuri fiscal-bugetare structurale pe termen mediu*⁹ și ale *rapoartelor anuale privind progresele înregistrate aferente*¹⁰, elaborate de statele membre. În cooperare cu comitetele ECOFIN, EMCO și CPS au contribuit și ele la pregătirea recomandărilor Consiliului de aprobare a planurilor fiscal-bugetare structurale pe termen mediu¹¹.

Secțiunea 1 din prezentul aviz conține opiniile generale ale comitetelor cu privire la aspectele legate de guvernanta ale semestrului european. **Secțiunea 2** conține reflecții cu privire la propunerile de recomandări specifice fiecărei țări pentru 2025 adoptate de Comisie și prezentate EMCO și CPS la 5 iunie 2025. **Secțiunea 3** conține rezultatul examinării progreselor înregistrate de statele membre în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante din 2024 specifice fiecărei țări și a constatărilor din cadrul de convergență socială, sub forma unor mesaje tematice care reies din evaluările supravegherii multilaterale efectuate de comitete. Concluziile specifice fiecărei țări figurează în **anexe**.

⁶ Modul în care este conceput cadrul de convergență socială și caracteristicile acestuia sunt descrise în [mesajele principale privind introducerea în semestrul european a unui cadru de convergență socială](#) și în [raportul Grupului de lucru EMCO-CPS](#) conex. Documentele au fost prezentate Consiliului (EPSCO) la 12 iunie 2023. Caracteristicile cadrului de convergență socială au fost discutate în cadrul grupului de lucru EMCO-CPS dedicat acestui scop în perioada octombrie 2022-mai 2023.

⁷ La 11 aprilie, Comisia a publicat analiza din a doua etapă prin intermediul unui [document de lucru al serviciilor Comisiei](#). Evaluările au fost efectuate de EMCO și CPS la 13 mai (a se vedea secțiunea 3.1).

⁸ [Regulamentul \(UE\) 2024/1263](#) din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului.

⁹ Planurile fiscal-bugetare structurale pe termen mediu sunt disponibile [la acest link](#).

¹⁰ Rapoartele anuale privind progresele înregistrate pentru 2025 sunt disponibile [la acest link](#).

¹¹ Recomandările sunt propuse de Comisie și adoptate în cadrul reuniunilor Consiliului ECOFIN.

Secțiunea 1

Aspectele legate de guvernarea ale semestrului european

Ciclul semestrului european din 2025 a marcat primul an de punere în aplicare a noului cadru de guvernare economică al UE, în care Pilonul european al drepturilor sociale rămâne una dintre prioritățile comune ale Uniunii. În conformitate cu apelurile anterioare¹², comitetele au salutat stabilirea unei abordări mai integrate a politicilor economice, fiscal-bugetare, de ocupare a forței de muncă și sociale, inclusiv printr-o cooperare consolidată între filierele EPSCO și ECOFIN ale Consiliului. Ciclul semestrului din 2025 a recunoscut că prioritățile privind ocuparea forței de muncă, competențele și educația, precum și prioritățile sociale sunt esențiale pentru obținerea de rezultate în ceea ce privește principiile pilonului, reprezentând în același timp unii dintre cei mai importanți factori favorizanți orizontali ai consolidării competitivității și a creșterii durabile și incluzive ale Uniunii. În acest context, EMCO și CPS au discutat aspectele relevante ale primei runde a planurilor fiscal-bugetare structurale pe termen mediu prezentate de statele membre, au contribuit la pregătirea recomandărilor Consiliului de aprobare a conținutului acestora și au dezbătut conținutul conex al rapoartelor anuale privind progresele înregistrate. Planurile pe termen mediu pun un accent puternic pe politicile privind ocuparea forței de muncă, competențele și educația, precum și pe politicile sociale, o mare parte din măsurile care justifică o prelungire a traiectoriei de ajustare fiscal-bugetară încadrându-se în aceste domenii datorită impactului pozitiv preconizat al acestora asupra creșterii economice¹³. Pe baza reflecțiilor ample care au avut loc între 2023 și 2024 cu privire la efectele economice ale politicilor în domeniul pieței forței de muncă și al competențelor, precum și ale politicilor sociale¹⁴, comitetele așteaptă cu interes să fie consultate de către Comisie cu privire la conceperea și mandatul unui „centru de cunoștințe” specific. Această inițiativă poate contribui și mai mult la promovarea unei înțelegeri comune a modului în care reformele și investițiile în domeniul ocupării forței de muncă, al competențelor și educației, precum și al politicilor sociale contribuie atât la progresul social, cât și la o creștere economică durabilă și incluzivă.

¹² A se vedea [Avizul privind valoarea adăugată a investițiilor sociale și rolul filierei Consiliului EPSCO în guvernarea semestrului european](#) (punctele 8, 9 și 11), aprobat de Consiliu în noiembrie 2023, și [Avizul referitor la viitoarele priorități de politică ale Uniunii privind Pilonul european al drepturilor sociale](#) (punctele 16 și 17), aprobat de Consiliu în martie 2024.

¹³ A se vedea [scrisoarea din 26 februarie a președinților Comitetului pentru ocuparea forței de muncă și Comitetului pentru protecție socială adresată miniștrilor EPSCO](#).

¹⁴ Acestea au condus la [Avizul privind valoarea adăugată a investițiilor sociale și rolul filierei Consiliului EPSCO în guvernarea semestrului european](#) (aprobat de Consiliu la 28 noiembrie 2023), la [dezbaterile de orientare desfășurate de miniștrii EPSCO și ECOFIN](#) (la 12 martie 2024), la [Concluziile Consiliului privind rolul politicilor în domeniul pieței forței de muncă, în materie de competențe și sociale în vederea unor economii reziliente](#) (aprobat de Consiliu la 20 iunie 2024) și la [Principiile directe voluntare pentru statele membre ale UE în vederea evaluării efectelor economice ale reformelor și ale investițiilor în domeniile pieței forței de muncă, al competențelor și al politicilor sociale](#) (aprobat de Consiliu la 20 iunie 2024).

În ceea ce privește dimensiunea socială și de ocupare a forței de muncă a semestrului, pe parcursul ciclului din 2025, comitetele au discutat progresele înregistrate până în prezent în direcția atingerii obiectivelor UE și a celor naționale pentru 2030 privind ocuparea forței de muncă, competențele și reducerea sărăciei și a excluziunii sociale¹⁵. Deși UE avansează cu succes în sensul atingerii obiectivului principal pentru 2030 conform căruia cel puțin 78 % din populație ar trebui să fie încadrată în muncă – șapte state membre atingându-și deja obiectivele naționale, iar majoritatea acestora părând să fie pe drumul cel bun –, EMCO a remarcat cu îngrijorare că progresele înregistrate în direcția atingerii obiectivului UE privind învățarea în rândul adulților au fost limitate, doar 10 state membre reducând decalajele care le separă de atingerea obiectivelor lor naționale¹⁶. În același timp, CPS a recunoscut că pandemia de COVID-19, precum și criza energetică și inflația ridicată survenite în ultimii ani au permis doar o reducere modestă a numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială în UE, doar jumătate dintre statele membre înregistrând progrese în direcția îndeplinirii obiectivelor lor naționale, iar aproximativ o treime confruntându-se cu deteriorări. În luna mai, comitetele au salutat oportunitatea de a-și prezenta în continuare opiniile cu privire la conținutul următorului Plan de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale, care să completeze opiniile deja exprimate în *Avizul lor referitor la viitoarele priorități de politică privind punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale*¹⁷, elaborat în 2024.

¹⁵ În iunie 2022, comitetele au prezentat Consiliului un [aviz cu privire la procesul de fixare a obiectivelor naționale pentru 2030](#).

¹⁶ În acest context, mai mulți membri ai EMCO au solicitat reflecții suplimentare cu privire la fezabilitatea trecerii de la datele anchetei privind educația adulților la datele anchetei asupra forței de muncă (conform planificării actuale), precum și cu privire la posibilitatea de a lua în considerare formarea la locul de muncă, având în vedere progresele limitate înregistrate până în prezent și relevanța acestui tip de formare în unele țări.

¹⁷ A se vedea nota de subsol 12.

Pentru a sprijini identificarea riscurilor și a provocărilor cu care se confruntă convergența socială ascendentă, Comisia a pus în aplicare cadrul de convergență socială. În urma evaluării proiectului-pilot pus în aplicare în 2024¹⁸, comitetele au luat act cu satisfacție de faptul că Comisia publicase anterior analiza din a doua etapă, ceea ce a permis totodată o mai bună pregătire a evaluărilor conexe ale supravegherii multilaterale. EMCO și CPS au luat act de integrarea constatărilor cadrului în propunerile de recomandări specifice fiecărei țări pentru 2025 și în rapoartele de țară, sprijinind astfel identificarea unor acțiuni de politică de promovare a convergenței sociale ascendente. Cu toate acestea, unii membri ai comitetului și-au reiterat îndoielile cu privire la capacitatea cadrului de a reflecta în mod cuprinzător riscurile la adresa convergenței sociale, în special din cauza caracterului temporal al anumitor indicatori sociali și a absenței unor domenii de politică relevante din tabloul de bord social și au solicitat multiplicarea dialogurilor pentru a se asigura transparența procesului care conduce la identificarea de către Comisie a țărilor în care convergența socială este expusă riscurilor. Comitetele sunt pregătite să colaboreze cu Comisia pentru a pune în aplicare ajustări având ca scop îmbunătățirea analizei și a procesului.

În conformitate cu practica-standard, EMCO și CPS au purtat de asemenea discuții cuprinzătoare cu partenerii sociali din UE și cu reprezentanții organizațiilor societății civile cu privire la prioritățile de politică stabilite în pachetele de toamnă și primăvară. Aceste schimburi au condus la un dialog constructiv și substanțial, care a fost luat în considerare în mod corespunzător la pregătirea prezentului aviz. Comitetele reafirmă că implicarea partenerilor sociali, a reprezentanților societății civile și a altor părți interesate relevante în toate etapele ciclului semestrului european și ale ciclului de elaborare a politicilor de la nivel național este un factor esențial pentru succesul coordonării și al punerii în aplicare a politicilor economice, de ocupare a forței de muncă și sociale. În acest context, în prima jumătate a anului 2025, EMCO și CPS au consolidat și mai mult implicarea partenerilor sociali și a organizațiilor societății civile în activitățile lor, cu scopul de a încuraja implicarea acestora în identificarea provocărilor și în formularea de răspunsuri relevante în materie de politici¹⁹.

¹⁸ A se vedea [Evaluarea cadrului de convergență socială astfel cum a fost pus în aplicare sub formă de proiect-pilot în ciclul semestrului european 2024](#), care a fost discutată de Consiliu cu ocazia reuniunii EPSCO din 2 decembrie 2024.

¹⁹ În cursul ciclului semestrului european din 2025, au avut loc reuniuni tripartite în cadrul Grupului de analiză a politicilor al EMCO la 11 martie – cu implicarea partenerilor sociali naționali din toate statele membre – și în cadrul CPS la 11 aprilie (tot cu implicarea societății civile), ambele pentru a discuta punerea în aplicare a [Planului de acțiune privind deficitul de forță de muncă și de competențe](#) al Comisiei, publicat în martie 2024.

De asemenea, o ședință comună a membrilor EMCO și ai Comitetului pentru educație (EDUC) a avut loc în martie, odată cu publicarea de către Comisia Europeană a uniunii competențelor. În cadrul schimbului de opinii, statele membre au subliniat importanța inițiativei și a unor investiții suplimentare în educație și competențe și au discutat despre diferitele aspecte ale acesteia.

În sfârșit, comitetele invită Comisia – în strânsă cooperare cu viitoarele președinții ale Consiliului – să stabilească, începând cu 2026, un calendar adecvat și previzibil pentru publicarea pachetului de primăvară. În cursul ciclului din acest an, EMCO și CPS și-au exprimat cu fermitate nemulțumirea față de publicarea tardivă, la 4 iunie, a pachetului de primăvară, ceea ce a pus în pericol implicarea, în temeiul tratatului, a filierei EPSCO în pregătirea și aprobarea noilor recomandări specifice fiecărei țări. Întârzierea a necesitat ajustări excepționale atât la nivelul comitetului, cât și al Consiliului, inclusiv amânarea (până la 19 iunie) a reuniunii Consiliului EPSCO prevăzute inițial pentru 12 iunie, precum și măsuri speciale în cadrul comitetelor pentru a se asigura că miniștrii EPSCO ar putea cel puțin să aprobe aspectele sociale și de ocupare a forței de muncă ale noilor recomandări specifice fiecărei țări. Cu toate acestea, contrar practicii-standard, recomandările specifice fiecărei țări care țin de competența comună EPSCO-ECOFIN nu au putut fi aprobate de miniștrii EPSCO și vor fi adoptate direct în cadrul reuniunii Consiliului ECOFIN programate pentru 8 iulie. În plus, intervalul de timp redus pentru examinarea aspectelor legate de ocuparea forței de muncă, competențe și chestiuni sociale ale recomandărilor specifice fiecărei țări riscă să submineze credibilitatea procesului semestrului și să afecteze negativ atât asumarea procesului, cât și calitatea recomandărilor finale din cauza timpului limitat care mai poate fi acordat unor discuții multilaterale veritabile.

Secțiunea 2

Evaluarea propunerilor Comisiei privind recomandările specifice fiecărei țări pentru 2025

Propunerile de recomandări specifice fiecărei țări pentru 2025 au marcat o trecere de la abordarea „parcimonioasă” instituită în 2022, legată de caracterul cuprinzător al planurilor de redresare și reziliență, la un set mai amplu de recomandări. La fel ca anul trecut, ciclul semestrului s-a axat pe promovarea competitivității și a prosperității în Uniune prin abordarea blocajelor din calea unei creșteri economice durabile și incluzive și a potențialului de productivitate. În domeniul de competență al filierei EPSCO, acest lucru s-a concretizat prin numeroase propuneri de recomandări specifice fiecărei țări privind abordarea deficitului în materie de forță de muncă și de competențe și a neconcordanțelor dintre cererea și oferta de competențe, consolidarea sistemelor de educație și formare, promovarea integrării pe piața forței de muncă și a unor politici active eficiente în domeniul pieței forței de muncă, reducerea, în domeniul impozitării veniturilor salariale și al sistemelor de prestații sociale, a factorilor care descurajează munca, precum și consolidarea sistemelor de protecție socială și de incluziune socială. Acest lucru a condus totodată la o abordare care pune accentul principal pe îmbunătățirea competitivității, menținând în același timp dimensiunea socială a Uniunii pentru a se asigura că nimeni nu este lăsat în urmă.

Pentru a stimula și mai mult ocuparea forței de muncă, statele membre sunt încurajate să consolideze în continuare politicile active în domeniul pieței forței de muncă, inclusiv prin măsuri specifice adresate persoanelor subreprezentate pe piața forței de muncă și prin reformarea sistemelor de impozitare și de prestații sociale. Analiza Comisiei subliniază importanța promovării calității locurilor de muncă și a unor condiții de muncă mai bune, dialogul social și negocierile colective urmând să joace un rol vital, în conformitate cu legislațiile și/sau practicile naționale. Acest lucru este considerat esențial pentru eliminarea barierelor din calea participării pe piața forței de muncă și contribuie la atractivitatea și competitivitatea Europei, astfel cum s-a subliniat recent și în *Avizul EMCO privind dimensiunile calității locurilor de muncă*²⁰.

²⁰ A se vedea [Avizul privind dimensiunile calității locurilor de muncă](#), pregătit pentru reuniunea Consiliului EPSCO din 19 iunie.

Noile recomandări au pus pe bună dreptate un accent foarte puternic pe educație și dezvoltarea competențelor ca factori esențiali pentru o Europă competitivă și prosperă, toate statele membre primind recomandări în acest sens. Acest lucru este justificat în plus de tendințele recente care indică o scădere a performanței competențelor de bază și progrese lente în ceea ce privește creșterea participării la învățarea în rândul adulților. În acest context, statele membre sunt încurajate să extindă oportunitățile de învățare pe tot parcursul vieții, să îmbunătățească recunoașterea competențelor, să alinieze mai bine programele de învățământ și metodele de predare la nevoile pieței forței de muncă și să îmbunătățească calitatea generală și caracterul incluziv al educației și formării. În consecință, mai multe propuneri de recomandări specifice fiecărei țări se axează pe furnizarea unui sprijin educațional mai specific pentru elevii defavorizați și pe consolidarea educației și formării incluzive, în timp ce politicile în materie de educație și competențe ar trebui să ia în considerare cererea tot mai mare de competențe avansate și din domeniul STIM – în special în sectoarele strategice legate de inovare și de tranziția verde și cea digitală – și să abordeze în continuare deficitul și neconcordanțele actuale și viitoare legate de forța de muncă și de competențe.

În domeniul incluziunii sociale și al protecției sociale, în special în ceea ce privește pensiile, îngrijirile de sănătate și îngrijirea pe termen lung, propunerile de recomandări specifice fiecărei țări pentru 2025 au acordat atenția cuvenită preocupărilor legate atât de caracterul adecvat, cât și de sustenabilitatea finanțelor publice. Statelor membre li se recomandă să își reformeze sistemele de pensii – completate de măsuri care să vizeze prelungirea vieții profesionale – și să îmbunătățească eficiența și eficacitatea altor prestații de protecție și de incluziune socială. În același timp, ele ar trebui să extindă accesul la serviciile esențiale și sociale – inclusiv la îngrijirile de sănătate și la îngrijirea pe termen lung – ținând seama, de asemenea, de disparitățile teritoriale. Ca răspuns la schimbările demografice și la cererea tot mai mare pe care acestea au generat-o în materie de îngrijiri de sănătate și de îngrijire pe termen lung, o tranziție către abordări preventive și bazate pe comunitate este considerată esențială. În ceea ce privește sărăcia, în special sărăcia în rândul copiilor, statelor membre li se recomandă să abordeze aceste provocări, inclusiv prin îmbunătățirea eficacității, a acoperirii și a caracterului adecvat ale transferurilor sociale și ale asistenței sociale, asigurând în același timp sustenabilitatea fiscală a acestora. Propunerile de recomandări specifice fiecărei țări au subliniat, acolo unde era relevant, și evoluțiile în ceea ce privește accesibilitatea locuințelor, care riscă să submineze standardele de viață.

În ciuda măsurilor ad-hoc necesare pentru finalizarea propunerilor de recomandări specifice fiecărei țări pentru 2025, EMCO și CPS au asigurat cooperarea cu Comitetul pentru politică economică (CPE) și cu Comitetul economic și financiar – supleanți (CEF-S) pentru a permite o examinare eficace a mai multor aspecte de politică cu caracter transversal. În conformitate cu practica obișnuită, recomandările specifice fiecărei țări în materie de educație, formare și competențe au fost discutate în cadrul EMCO, cu participarea unor delegați din cadrul Comitetului pentru educație (EDUC). Recomandările specifice fiecărei țări legate de sănătate au fost discutate în cadrul CPS, membrii fiind invitați să se coordoneze la nivel național cu experți relevanți.

Secțiunea 3

Principalele constatări privind punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări pentru 2024 și privind situația convergenței sociale în Uniune

Supravegherea multilaterală este una dintre sarcinile principale ale EMCO și ale CPS în cadrul semestrului european²¹. Aceasta implică, printre altele²², o evaluare aprofundată a reformelor, a investițiilor și a acțiunilor de politică mai ample declanșate de recomandările specifice fiecărei țări emise de Consiliu în ciclul anterior al semestrului european. Ca atare, activitățile de supraveghere multilaterală joacă un rol esențial în sprijinirea acțiunilor de politică ale statelor membre prin schimburi de cunoștințe și de bune practici în materie de politici și în promovarea unei înțelegeri comune a provocărilor specifice fiecărei țări, în vederea informării Consiliului.

²¹ Pentru EMCO, exercițiul se întemeiază pe articolele 148 și 150 din TFUE, în timp ce pentru CPS se întemeiază pe articolul 160 din TFUE. Noul [Regulament \(UE\) 2024/1263](#) a confirmat EMCO și CPS printre comitetele relevante care trebuie să fie implicate în procesul semestrului european, în conformitate cu competențele lor respective. Cele două decizii ale Consiliului de instituire a comitetelor ([2015/772](#), de abrogare a Deciziei 2000/98 pentru EMCO; și [2015/773](#), de abrogare a Deciziei 2004/689 pentru CPS) le-au încredințat, de asemenea, mandatul de a contribui la toate aspectele semestrului european în domeniile lor respective.

²² În cadrul EMCO, activitățile de supraveghere multilaterală cuprind, de asemenea, evaluări specifice privind punerea în aplicare a anumitor recomandări ale Consiliului din sfera de competență a EPSCO și adresate tuturor statelor membre. În cadrul CPS, se organizează discuții aprofundate pe anumite teme sau se transmit rapoarte comune pentru a da curs recomandărilor relevante ale Consiliului.

În 2025, ambele comitete au evaluat punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice fiecărei țări pentru 2024 și, în contextul noii analize specifice fiecărei țări a cadrului de convergență socială, au discutat și au tras concluzii inclusiv referitor la analiza de țară din a doua etapă efectuată de Comisie cu privire la convergența socială. Toate evaluările specifice fiecărei țări s-au bazat pe raportarea de către statele membre cu privire la cele mai recente măsuri luate, urmată de evaluări ale acestor măsuri de către alte state membre și de către Comisie. Concluziile specifice fiecărei țări au fost convenite de comun acord și sunt anexate la prezentul aviz.

3.1. Constatări orizontale ale EMCO și CPS privind convergența socială ascendentă

La 13 mai 2025, EMCO și CPS au efectuat o serie de „evaluări ale convergenței sociale” pornind de la analiza convergenței sociale ascendente efectuate de Comisie în conformitate cu cadrul de convergență socială. Această analiză specifică fiecărei țări contribuie la monitorizarea evoluțiilor în materie de ocupare a forței de muncă, competențe și politici sociale în cadrul semestrului european, în conformitate cu articolul 148 din TFUE. De asemenea, sprijină punerea în aplicare la nivel național a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale și realizarea obiectivelor principale ale UE și a celor naționale pentru 2030 privind ocuparea forței de muncă, competențele și reducerea sărăciei, ținând seama în mod corespunzător de competențele fiecărei părți și de principiile subsidiarității și proporționalității. Evaluările au vizat riscurile și provocările la adresa convergenței sociale ascendente cu care se confruntă statele membre analizate în analiza de țară din a doua etapă privind convergența socială, realizată de Comisie și publicată la 11 aprilie²³, precum și punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări pentru 2024 adresate statelor membre respective, acolo unde este relevant.

²³ A se vedea [Analiza de țară din a doua etapă efectuată de Comisie privind convergența socială în conformitate cu cadrul de convergență socială \(CCS\)](#).

- În contextul unor piețe ale forței de muncă puternice și reziliente, analiza din a doua etapă a cadrului de convergență socială din 2025 a evidențiat **provocări, în special în domeniul protecției și incluziunii sociale**, din cauza unor tendințe în curs de deteriorare, precum și în domeniul educației și al competențelor. Cu toate acestea, persistă și provocările de pe piața forței de muncă, în special cele legate de decalajele în ceea ce privește ratele de participare și de ocupare a forței de muncă ale anumitor grupuri (femei, tineri, persoane cu dizabilități, resortisanți ai țărilor terțe), de deficitul considerabil de competențe și de forță de muncă, precum și de disparitățile regionale care afectează unele state membre. În general, apartenența la un grup de populație aflat într-o situație vulnerabilă rămâne mult prea frecvent un indicator clar al rezultatelor educaționale și de pe piața forței de muncă.
- Unele state membre se confruntă cu provocări legate de **riscurile constant ridicate de sărăcie sau de excluziune socială**, în special pentru unele grupuri, de dificultățile în ceea ce privește instituirea unor sisteme eficiente de protecție socială care să contracareze în mod eficace riscurile de sărăcie și de inegalitățile pronunțate în materie de venituri, în special având în vedere inflația ridicată înregistrată în ultimii ani, care a avut în mod inevitabil un impact mai mare asupra gospodăriilor cu venituri mici și fără persoane ocupate. De asemenea, ratele sărăciei în rândul copiilor rămân în general ridicate, ceea ce face esențială punerea în aplicare pe deplin a Garanției europene pentru copii. Alte state membre se confruntă în continuare cu provocări în ceea ce privește îmbunătățirea accesului la servicii de îngrijiri de sănătate și de îngrijire pe termen lung la prețuri accesibile, ceea ce este deosebit de alarmant având în vedere îmbătrânirea populației. Asigurarea accesului la măsuri de incluziune activă de înaltă calitate – combinate cu accesul la servicii esențiale și sociale – ar trebui să rămână o prioritate în multe state membre, inclusiv în vederea reducerii inegalităților dintre grupurile de populație și între regiuni, precum și a consolidării coeziunii sociale. În ultimii ani, au fost planificate sau puse în aplicare reforme și investiții, în special cu scopul de a spori activarea pe piața forței de muncă și adecvarea prestațiilor sociale și a pensiilor, precum și de a extinde accesul la sisteme de îngrijiri de sănătate și de îngrijire pe termen lung la prețuri accesibile. Potențialele compromisuri între finanțarea adecvată și sustenabilitatea sistemelor de protecție socială și de securitate socială rămân extrem de relevante în acest context, subliniind necesitatea unei organizări eficace și eficiente a sistemului de impozitare și de prestații sociale.

- **Participarea adulților la formare** rămâne scăzută și cu mult sub obiectivele UE – și, în multe cazuri, sub obiectivele naționale – pentru 2030. Continuarea eforturilor de îmbunătățire a calității și echității sistemelor de educație și formare și de consolidare a competențelor de bază pare urgentă, inclusiv în vederea abordării disparităților persistente în ceea ce privește rezultatele educaționale și nivelurile de competențe legate de condițiile socioeconomice. În acest context, persoanele cu un nivel scăzut de competențe rămân cele mai puțin susceptibile de a lua parte la activități de formare și, prin urmare, de a beneficia de tranziția verde și de cea digitală. Există în continuare provocări și în ceea ce privește combaterea părăsirii timpurii a sistemelor de educație și formare, fiind vizibile doar progrese lente în acest sens. Consolidarea capacității de a elabora **politici active în domeniul pieței forței de muncă** bine concepute și mai bine orientate, combinate cu alte servicii de facilitare, rămâne vitală pentru capacitatea persoanelor aflate în situații vulnerabile și a celor din grupuri subreprezentate și pentru înzestrarea acestora cu competențele necesare pentru a intra, a rămâne și a progresa pe piața forței de muncă, inclusiv având în vedere transformarea verde și cea digitală.
- Angajamentul statelor membre de a aborda provocări specifice în domeniul educației și al competențelor este evident, multe reforme și programe în curs fiind puse în aplicare – inclusiv prin intermediul Fondului social european Plus (FSE+) și al Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) – pentru a crește nivelurile competențelor de bază și digitale și pentru a reforma educația și formarea profesională, precum și sistemele de învățământ superior. În mod similar, sunt introduse măsuri pentru a consolida integrarea tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare și a persoanelor cu dizabilități pe piața forței de muncă, inclusiv prin continuarea punerii în aplicare a Garanției pentru tineret și prin stimulente și campanii de informare pentru angajatori. Cu toate acestea, multe dintre aceste măsuri se află într-un stadiu incipient de punere în aplicare, iar rezultatele nu s-au materializat încă. Evaluările au evidențiat, de asemenea, importanța continuă a utilizării unor instrumente solide de monitorizare și a efectuării de evaluări ale impactului pentru a **evalua eficacitatea politicilor** și pentru a identifica eventuale ajustări necesare, inclusiv în timpul punerii în aplicare.

3.2. Constatări orizontale ale EMCO

La 19 martie, Comitetul pentru ocuparea forței de muncă a desfășurat evaluarea sa anuală privind educația și competențele, cu scopul de a evalua progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice fiecărei țări și de a aborda provocările emergente identificate în raportul de monitorizare a rezultatelor privind ocuparea forței de muncă și în tabloul de bord social. A avut loc o discuție tematică pe baza principalelor constatări ale Raportului comun privind ocuparea forței de muncă pentru 2025. În plus, la 18 martie, s-a desfășurat o reuniune comună a Comitetului pentru ocuparea forței de muncă și a Comitetului pentru educație pentru a face schimb de opinii cu privire la Comunicările Comisiei privind uniunea competențelor, Planul strategic pentru educația în domeniul STIM și Planul de acțiune privind competențele de bază, precum și pentru a discuta studii de caz privind utilizarea inteligenței artificiale în sistemele de educație și formare.

- **Deficitul de forță de muncă și de competențe** în țările UE a scăzut ușor în 2024, dar rămâne ridicat, în special în unele sectoare-cheie pentru tranziția verde și cea digitală, cum ar fi sectoarele STIM, precum și în sectoarele cele mai afectate de îmbătrânirea populației, cum ar fi cel al îngrijirii. În contextul încetinirii economiilor, dar al unor piețe puternice ale forței de muncă, persistența deficitului de forță de muncă și de competențe indică în mod clar că neconcordanțele structurale dintre cererea și oferta de competențe afectează piețele forței de muncă din UE.
- UE este departe de a atinge **obiectivul pentru 2030 privind învățarea în rândul adulților**, întrucât doar trei state membre și-au atins deja obiectivele naționale, multe alte state membre înregistrând întârzieri. Prin urmare, sunt necesare eforturi substanțiale și accelerate pentru atingerea obiectivului până în 2030. Politicile ar trebui să vizeze, în special, îmbunătățirea participării la învățarea în rândul adulților a persoanelor din afara pieței forței de muncă, a celor cu un nivel de educație scăzut și mediu și a celor cu vârsta de peste 55 de ani, care participă în prezent mai puțin la formare.
- S-au înregistrat progrese limitate la nivelul UE în ceea ce privește **competențele digitale**, puțin peste jumătate dintre cetățenii europeni cu vârste cuprinse între 16 și 74 de ani având cel puțin competențe digitale de bază în 2023. Cu toate acestea, se înregistrează disparități semnificative între statele membre, iar competențele digitale au scăzut în mod îngrijorător în rândul tinerilor.

- Înscrierea în **educația și îngrijirea timpurie** a crescut în ultimul deceniu, iar șapte state membre au atins obiectivul pentru 2030. Cu toate acestea, persistă disparități semnificative între țările UE, precum și între grupurile sociodemografice, cei care provin din medii socioeconomice defavorizate și persoanele care locuiesc în zone îndepărtate fiind deosebit de afectate.
- **Competențele de bază** se deteriorează în mod îngrijorător, ponderea elevilor cu rezultate slabe la citire, matematică și știință crescând în majoritatea statelor membre. Mediul socioeconomic defavorizat rămâne principalul indicator al rezultatelor slabe, decalajul față de elevii aflați într-o situație favorizată crescând. Calitatea educației este amenințată de deficitul persistent de cadre didactice, care este mai acut în domeniile STIM și în școlile defavorizate.
- Pe de altă parte, UE este pe cale să atingă **obiectivul privind rata de absolvire a învățământului terțiar**, însă rămâne provocarea de a se îmbunătăți relevanța pe piața forței de muncă a învățământului superior pentru contracararea deficitului de competențe în mai multe domenii, precum și a disparităților de gen. Acest lucru este deosebit de relevant pentru domeniile STIM, unde fetele continuă să fie subreprezentate. În acest context, statele membre continuă să demonstreze niveluri ridicate de angajament pentru abordarea provocărilor cu care se confruntă în ceea ce privește îmbunătățirea rezultatelor și a echității în materie de educație, o mai bună aliniere a programelor de învățământ la nevoile pieței forței de muncă, dezvoltarea competențelor forței de muncă și creșterea participării adulților la activități de învățare. Mai multe state membre au lansat reforme majore, inclusiv modernizarea programelor de învățământ și consolidarea profesiei de cadru didactic, dar impactul acestora nu a fost încă observat.
- De asemenea, sunt puse în aplicare măsuri la toate nivelurile pentru **a se extinde și mai mult disponibilitatea programelor de perfecționare și recalificare, pentru a se spori sprijinul specific pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și pentru a se adapta programele de învățământ din cadrul EFP la nevoile pieței forței de muncă**. Cu toate acestea, în multe cazuri, este necesar să se intensifice aceste eforturi și să se accelereze adoptarea de politici de promovare a mobilității forței de muncă, de atragere a resortisanților din țări terțe calificați, de combatere a deteriorării competențelor de bază și digitale și, după caz, de abordare a deficitului tot mai mare de cadre didactice.

- Legătura causală puternică dintre mediul socioeconomic și rezultatele slabe în materie de educație, participarea redusă la activități de formare și învățare și perspectivele slabe de pe piața forței de muncă necesită intensificarea eforturilor din partea UE și a statelor membre pentru a asigura **accesul tuturor la educație și formare de calitate** încă de la o vârstă fragedă.
- **Evaluarea aprofundată a impactului** măsurilor puse în aplicare pentru abordarea provocărilor cu care se confruntă statele membre este esențială, în vederea continuării măsurilor care au cel mai mare succes după termenele de expirare a FSE+ și MRR, care finanțează în prezent marea majoritate a acestor măsuri.

La 2-3 aprilie, EMCO a efectuat evaluarea sa anuală privind politicile active în domeniul pieței forței de muncă, impozitarea muncii și segmentarea pieței forței de muncă, cu scopul de a evalua progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice fiecărei țări, precum și de a aborda provocările emergente identificate în raportul de monitorizare a rezultatelor privind ocuparea forței de muncă și în tabloul de bord social. Pe lângă evaluările specifice fiecărei țări, a avut loc o discuție tematică pe baza principalelor constatări ale Raportului comun privind ocuparea forței de muncă pentru 2025. Vicepreședintele rețelei SPOFM a fost, de asemenea, invitat să furnizeze Comitetului pentru ocuparea forței de muncă informații actualizate cu privire la activitățile serviciilor publice de ocupare a forței de muncă din statele membre.

- Deși piața forței de muncă a rămas puternică în 2024, se mai pot face progrese în sensul deblocării **potențialului de ocupare a forței de muncă în rândul persoanelor din grupuri defavorizate**, care se confruntă în continuare cu provocări în ceea ce privește intrarea și rămânerea pe piața forței de muncă. Acest lucru este deosebit de important pentru abordarea nivelului încă ridicat al deficitului de forță de muncă și, pe termen lung, pentru compensarea declinului populației în vârstă de muncă din cauza tendințelor demografice.
- Deși statele membre își intensifică eforturile pentru a direcționa mai bine politicile active în domeniul pieței forței de muncă, inclusiv prin subvenții pentru ocuparea forței de muncă, și consolidează serviciile publice de ocupare a forței de muncă în privința capacității și a furnizării de servicii, **cheltuielile cu politicile active în domeniul pieței forței de muncă** rămân scăzute în unele țări.
- Se observă, de asemenea, **diferențe de gen**, femeile fiind mai puțin susceptibile de a participa la măsurile de activare. Sunt necesare eforturi sporite pentru a se extinde acoperirea politicilor active în domeniul pieței forței de muncă, în special pentru persoanele aflate în situații vulnerabile și pentru grupurile defavorizate.

- Locurile de muncă temporare și cu fracțiune de normă involuntare, munca nedeclarată, activitățile independente fictive și noile forme de muncă continuă să contribuie la **segmentarea pieței forței de muncă**, având un impact asupra decalajelor în ceea ce privește accesul la protecție socială, dezvoltarea carierei și oportunitățile de dezvoltare a competențelor.
- Deși **ponderea locurilor de muncă temporare** a scăzut în 2024, ratele scăzute de tranziție către contracte pe durată nedeterminată și ponderea ridicată a angajaților temporari involuntari rămân motive de îngrijorare în multe state membre.
- **Reducerea locurilor de muncă cu fracțiune de normă** involuntare în aproape toate țările UE este demnă de remarcat. Cu toate acestea, în unele state membre, astfel de locuri de muncă sunt ocupate în continuare de peste 40 % dintre persoanele care lucrează un număr redus de ore, în special de femei.
- Se observă un angajament larg de a aborda factorii instituționali, inclusiv sub forma **legislației în domeniul impozitării și al protecției ocupării forței de muncă**, care adesea determină segmentarea pieței forței de muncă, precum și de a stimula tranzițiile către contracte pe durată nedeterminată. De asemenea, sunt puse în aplicare măsuri pentru integrarea în legislație a unor noi forme de muncă, cum ar fi munca hibridă și de la distanță.
- În numeroase state membre se pot aduce în continuare multe îmbunătățiri în ceea ce privește **reorientarea impozitării dinspre forța de muncă către alte baze de impozitare** și revizuirea modului în care sunt concepute sistemele de impozitare și de prestații sociale pentru a spori participarea pe piața forței de muncă și pentru a stimula prelungirea programului de lucru.
- Sunt necesare în continuare îmbunătățiri în privința modului în care sunt **concepute sistemele de impozitare și de prestații sociale** din multe țări europene, unde persistă factori importanți de descurajare a muncii pentru persoanele inactive, șomeri, persoanele cu venituri salariale mici și a doua persoană care contribuie la venitul familiei. Acest mod deficitar de concepere a acestor sisteme este, de asemenea, unul dintre factorii care stau la baza disparităților de gen de pe piața forței de muncă, influențând puternic deciziile profesionale din cadrul gospodăriilor, în special cele ale celei de a doua persoane care contribuie la venitul familiei.
- În plus, întrucât **responsabilitățile de îngrijire** le revin adesea femeilor în mod disproporționat, disparitățile de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă în multe țări sunt determinate de lipsa unor servicii adecvate de educație timpurie și de îngrijire pe termen lung.

3.3. Constatări orizontale ale CPS

În cursul ciclului semestrului din 2025, comitetul a efectuat 11 evaluări ale recomandărilor specifice fiecărei țări în perioada 10-11 aprilie în domenii de politică care intră în sfera sa de competență, abordând provocări specifice în domeniul pensiilor, al îngrijirilor de sănătate, al îngrijirii pe termen lung, al protecției sociale și al incluziunii sociale. Toate evaluările specifice fiecărei țări s-au bazat pe raportarea de către statele membre cu privire la cele mai recente măsuri luate, urmată de evaluări ale acestor măsuri de către alte state membre și de către Comisie. Evaluările specifice fiecărei țări au fost completate de diverse elemente orizontale ale exercițiului de supraveghere multilaterală, beneficiind de discuțiile tematice corespunzătoare organizate în cadrul reuniunilor CPS. În acest context, CPS a purtat o discuție tematică aprofundată în cadrul reuniunii sale din martie privind „integrarea politicilor de sprijinire a activității economice a persoanelor în vârstă”, în legătură cu politica de pensii. În cadrul reuniunii din aprilie a comitetului, a fost organizată o discuție tripartită pentru revizuirea punerii în aplicare a Planului de acțiune din 2024 privind deficitul de forță de muncă și de competențe în UE. Discuția s-a axat pe două domenii, care corespund protecției sociale și incluziunii sociale, provocărilor privind îngrijirea pe termen lung și îngrijirile de sănătate, și anume prin intermediul unui schimb de opinii cu privire la evoluțiile politicilor pentru sprijinirea activării grupurilor subreprezentate și prin abordarea deficitului de forță de muncă în sectorul îngrijirii pe termen lung și al îngrijirilor de sănătate. Constatările orizontale se bazează pe atelierile privind evaluările de țară și pe concluziile discuțiilor tematice menționate.

Discuțiile au concluzionat că, în ceea ce privește îmbătrânirea activă, statele membre au aplicat răspunsuri în materie de politici care vizează:

- **Stimulente pentru prelungirea vieții profesionale/îmbunătățirea stimulentei pentru amânarea pensionării, prin îmbunătățirea ratelor de acumulare + prime/prestații de pensie suplimentare pentru lucrătorii în vârstă care rămân pe piața forței de muncă după vârsta legală de pensionare.**

- **Opțiuni flexibile pentru pensionare:** posibilitatea de a combina veniturile din muncă cu prestațiile de pensie și de a facilita accesul treptat la pensie, prin reducerea progresivă a programului de lucru sau prin tranziția către munca cu fracțiuni de normă în anii care precedă pensionarea.
- **Praguri ajustate** sub care veniturile suplimentare nu vor afecta plățile pensiilor, pentru a elimina barierele din calea combinării veniturilor din muncă cu pensiile, lucru descurajat de impozitarea integrală a veniturilor suplimentare sau de plata integrală a contribuțiilor la asigurările sociale.
- Sprijinul pentru **formare și calificare pe piața forței de muncă** în contextul politicilor active în domeniul pieței forței de muncă pentru lucrătorii în vârstă șomeri și pentru lucrătorii în vârstă amenințați de concediere și ca parte a perfecționării periodice pe tot parcursul vieții.
- **Subvenții salariale și locuri de muncă subvenționate** care sprijină reintegrarea lucrătorilor în vârstă, precum și programe de revenire la locul de muncă pentru a reduce riscurile de ieșire timpurie de pe piața forței de muncă din cauza perioadelor lungi de absență de la locul de muncă datorate problemelor de sănătate.
- **Practici durabile la locul de muncă** care să combată barierele din calea participării lucrătorilor în vârstă în mai multe domenii: facilitatori la locul de muncă, competențe digitale/utilizarea tehnologiilor digitale, munca hibridă și telemunca, practici în materie de resurse umane și gestionarea inteligentă a vârstei, pe lângă măsurile specifice de combatere a discriminării pe criterii de vârstă și de promovare a tratamentului echitabil al lucrătorilor în vârstă.
- **Dialogul social și negocierile colective** care consolidează dreptul lucrătorilor în vârstă dincolo de minimele legale, inclusiv protecția împotriva concedierii, promovarea siguranței la locul de muncă și reducerea riscurilor fizice și psihosociale, oferirea de zile de concediu anual suplimentare, salarii bazate pe vechime și drepturi suplimentare la concediul de îngrijitor.

În general, în urma discuției privind îmbătrânirea activă s-au desprins următoarele concluzii:

- **Schimbarea discursului și a mentalității** cu privire la îmbătrânirea populației este fundamentală atât pentru deciziile individuale, cât și pentru eficacitatea măsurilor de politică. Având în vedere sănătatea lor mai bună și creșterea speranței lor de viață, persoanele în vârstă ar trebui să fie percepute mai degrabă ca atuuiri valoroase decât ca o povară pentru societate.
- Mentalitatea ar trebui schimbată atât în ceea ce privește **deciziile individuale, cât și în vederea adoptării unor măsuri de politică eficace**. La nivel individual, ar trebui consolidate conștiința de sine a persoanelor în vârstă și percepția propriilor capacități, prin politici personalizate de perfecționare și recalificare, astfel încât aceste persoane să se adapteze mai bine la piața muncii în schimbare și la mediul digital.
- În ceea ce privește în special **provocările** evidențiate **cu privire la sănătate**, este esențial să se pună accentul pe prevenirea incapacității de muncă, pe adaptările la locul de muncă și pe politicile care asigură revenirea cu succes la locul de muncă după o boală prelungită.
- **Stimulentele pentru prelungirea vieții profesionale** ar trebui să țină seama de capacitățile variate ale diferitelor grupuri profesionale. Aceasta implică perceperea pensionării ca proces și necesitatea de a adapta parcursurile de pensionare pentru diferite profiluri profesionale.
- Pentru a **valorifica potențialul neexploatat al persoanelor din grupa de vârstă 60-64 de ani** în vederea sporirii gradului de ocupare a acestora, în special în rândul femeilor, măsurile ar trebui să abordeze nevoile legate de responsabilitățile de îngrijire, cum ar fi, de exemplu: program de lucru flexibil, regimuri de pensii parțiale și facilitarea reintegrării după pauzele de îngrijire.
- „**Pachetul de politici**” ar trebui să integreze **politicile privind pensiile, politicile active specifice în domeniul pieței forței de muncă, politicile sociale și cele privind egalitatea de gen, politicile și practicile personalizate ale întreprinderilor**, inclusiv gestionarea vârstei și gestionarea preventivă a sănătății la locul de muncă, activitățile partenerilor sociali și furnizarea de servicii de sănătate și de îngrijire.

În ceea ce privește provocările legate de deficitul de forță de muncă, statele membre pun în aplicare măsuri de politică pentru a

- **Îmbunătăți coordonarea cu furnizorii de servicii relevanți** și a facilita accesul la servicii de facilitare și la servicii esențiale pentru beneficiarii venitului minim. De exemplu, au fost create structuri de tip portal sau ghișeu unic între serviciul public de ocupare a forței de muncă (SPOFM) și autoritățile care oferă prestații (institute naționale de securitate socială/asistență socială) pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și pentru persoanele care se confruntă cu provocări în materie de integrare socială și profesională. În alte cazuri, SPOFM și-au îmbunătățit cooperarea la nivel regional și național, consolidând parteneriatele cu municipalitățile, ONG-urile și furnizorii de servicii, cum ar fi centrele de îngrijiri de sănătate.
- **Consolida schemele de sprijin social în ceea ce privește accesul la servicii de facilitare și la servicii esențiale**, cu un acces îmbunătățit la oportunități de educație și formare, la orientare profesională și consiliere socială, inclusiv la consiliere bugetară pentru prevenirea îndatorării. Unele state membre au introdus dispoziții pentru a spori flexibilitatea în ceea ce privește combinarea ocupării forței de muncă cu prestațiile sociale în anumite condiții, în timp ce altele au adoptat sau planifică măsuri de îmbunătățire a stimulentele pentru muncă destinate beneficiarilor venitului minim.

S-a concluzionat că:

- **Pentru incluziunea activă**, accentul pus pe **abordările coordonate** a fost confirmat, cooperarea și integrarea serviciilor publice de ocupare a forței de muncă cu alți furnizori de servicii (sociale) pentru furnizarea de sprijin integrat și personalizat fiind esențiale.
- Activarea este relevantă nu numai din rațiuni economice, ci și pentru coeziunea socială.
- Venitul minim **nu ar trebui să creeze o capcană a sărăciei** și este nevoie de servicii de sprijinire a ocupării forței de muncă și de formare specifică, furnizate în cooperare cu partenerii sociali.
- Este important **să se combată stereotipurile** pentru a se asigura activarea femeilor, a persoanelor care provin dintr-un context de migrație și a romilor.
- În sfârșit, intervențiile au evidențiat faptul că tranzițiile de la șomaj și inactivitate ar trebui să conducă la angajarea în **locuri de muncă de calitate, cu o securitate a veniturilor**, evitându-se totodată precaritatea și sărăcia persoanelor încadrate în muncă.

- **În sectorul îngrijirii pe termen lung și al îngrijirilor de sănătate**, importanța unor **niveluri adecvate și sustenabile ale efectivelor de personal** este esențială, accentul punându-se, printre altele, pe îmbunătățirea salariilor, precum și pe alte măsuri pentru starea de bine fizică și psihică.
- Abordarea deficitelor din sectoarele în cauză necesită intervenții pentru **atragera tinerilor** în aceste sectoare, cu educație și formare inițiale specifice, în timp ce forța de muncă existentă ar trebui, de asemenea, să beneficieze de perfecționare și recalificare specifice și continue relevante, cu un accent deosebit pe competențele digitale.
- Asistența medicală este foarte solicitantă din punct de vedere fizic, ceea ce sporește riscul de boli profesionale, inclusiv de afecțiuni musculo-scheletice și psihologice. Prin urmare, politicile, în special în materie de **sănătate și siguranță**, ar trebui să vizeze o abordare preventivă.
- **Nevoile de investiții** în aceste sectoare sunt vitale: proiectele-pilot de mici dimensiuni ar trebui să fie extinse, iar potențialul noilor tehnologii și al inovațiilor (cum ar fi dispozitivele medicale digitale și teleîngrijirea) ar trebui exploatat pe deplin.
- **Inegalitățile teritoriale** în ceea ce privește accesul la servicii reprezintă o provocare care trebuie abordată prin măsuri adecvate. Statele membre au raportat cu privire la mai multe abordări inovatoare, de exemplu practicile clinicilor mobile, telemedicina, realocarea sarcinilor de la medici la farmaciști și asistenți medicali.

Anexe:

1. Concluziile specifice fiecărei țări ale evaluărilor din 2025 ale convergenței sociale efectuate de EMCO-CPS.
2. Concluziile specifice fiecărei țări ale evaluărilor din 2025 ale supravegherii multilaterale efectuate de EMCO.
3. Concluziile specifice fiecărei țări ale evaluărilor multilaterale din 2025 ale punerii în aplicare efectuate de CPS.